

IETS OVER HET NUT DER WEDRENNEN.

In den laatsten tijd hoort men veel over den verbazenden omvang, dien de weddingschappen op de Parijsche en andere wedrennen hebben bereikt, over de stelselmatige bevordering van deze weddingschappen en over de klachten daartegen aangeheven, over de maatregelen, daartegen genomen of voorgesteld.

Het zal daarom wellicht aan velen onder de lezers van dit Album niet onwelkom zijn te vernemen, dat die wedrennen, die schijnbaar slechts een artikel van weelde zijn en wier bestaan met de gewoonte van wedden onder de toeschouwers staat en valt, op zich zelve beschouwd eene hoogst nuttige instelling zijn.

Het doel der wedrennen toch is de veredeling van het paardenras, en het feit, dat men tegenwoordig, behalve gewone werkpaarden, overal de veel edelere vormen der rijpaarden ziet, is, zoo niet geheel, dan toch voor het grootste deel aan de instelling der wedrennen te danken.

Duidelijk wordt ons dit, wanneer wij een blik slaan op de geschiedenis van het paard in Europa in verband met de wedrennen. Deze geschiedenis wordt ons in het fransche tijdschrift *La Nature* (N°. 958 en 960, Oct. 1891) door den heer MÉGNIN geschetst. Het zij vergund, daaraan het volgende te ontleenen.

De rasverbetering der Europeesche paarden berust op den invoer van Arabische. Deze invoer dateert van het jaar 1702.

In dat jaar kocht de heer DARLEY in Syrie een uiterst prachtige hengst, geboren in de woestijn van Palmyra en afstammende van het beroemde ras van Arabische paarden uit Nedsjed, en bracht hem naar Engeland. Dit paard werd later algemeen bekend onder den naam van *Darley-Arabian*.

De schoonheid, de vurigheid, de onovertroffen snelheid van alle afstammelingen van dezen hengst in Engeland verwekten een algemeene verbazing en geestdrift daar te lande; en weldra was de roep der arabische paarden zóó groot, dat men, trots de zeer groote kosten, een aantal hengsten en merrien van volbloed arabisch ras uit Perzië, Syrië en Afrika liet overkomen. Men kreeg zoodoende de

gelegenheid om niet alleen dieren van gemengd ras, maar paarden van zuiver, onvermengd arabisch ras in Engeland aan te fokken.

Ondertusschen was ook in Frankrijk een echt arabisch paard gekomen, als geschenk door den Bey van Tunis aan LODEWIJK XVI gezonden. Doch de roem der engelsche paarden was toen reeds zoo groot geworden, dat op dit paard niet werd gelet; het werd verkocht en deed weldra slechts als karrepaard dienst. In dien verwaarloosden toestand werd het ontdekt door een Engelschman, Lord GODOLPHIN, die het voor enkele louis kocht en van Parijs naar Engeland bracht.

De vereeniging van dit paard met eene uit Arabië ingevoerde merrie, *Roxane*, gaf afstammelingen, welke die van *Darley-Arabian* verre overtroffen. Vandaar dat het binnen weinig tijd een roem verkreeg, die met dien van het eerstgenoemde paard wedijverde. Het verkreeg den naam van *Godolphin-Arabian*.

Van *Darley-Arabian*, *Roxane* en *Godolphin-Arabian* en hunne vereeniging met andere echt arabische paarden stammen alle zoogenoemde volbloed-paarden min of meer rechtstreeksch af, en hun stamboom is zorgvuldig opgeteekend in het *Stud-Book*. Onder die nakomelingen moge het beroemde paard *Eclipse* genoemd worden, dat den 5 April 1764 geboren is; den naam had van het sterkste en snelste paard te zijn, dat ooit geleefd had, en dat in geen van de talrijke wedrennen, waaraan het deel nam, ooit werd overwonnen. Na 1771 nam het geen deel meer aan wedrennen en werd het uitsluitend gebruikt voor de voortplanting van het volbloed ras, en voor de veredeling van het gewone engelsche ras.¹ Het stierf in 1789, eene ontelbare nakomelingschap nalatende.

De wedrennen, zooals zij tegenwoordig nog in gebruik zijn, zijn in de tweede helft der vorige eeuw, dus kort voor de geboorte van *Eclipse*, begonnen. Langen tijd waren zij tot Engeland beperkt. De beroemdste waren die van *New-market*. De *Derby*-wedrennen werden ingesteld in 1780.

In Frankrijk werden de wedrennen, naar Engelsch model, onder LODEWIJK XVI ingevoerd; van den beginne af hechtte zich daaraan de zucht tot spel, die al spoedig een ondenkbaar hooge vlucht nam. Verliezen van 150.000 frcs. en meer, door weddenschappen bij één enkele wedren, waren volstrekt niet zeldzaam.

¹ Welke waarde aan deze verbetering van het Engelsche ras gehecht werd, blijkt het beste uit het feit, dat voor een sprong van *Eclipse* tot 75 pond sterling werd betaald.

De revolutie deed dit kwaad ophouden. NAPOLEON herstelde de wedrennen in 1804 in de overtuiging van hun nut voor de verbetering van het paardenras, doch hij verbood het spel er bij. Het gevolg was, dat de instelling geen sympathie vond en weldra schipbreuk leed. De pogingen om het ras te verbeteren vervielen daarbij als van zelve, daar de overtuiging van de noodzakelijkheid daarvan, ook voor andere doeleinden, nog volstrekt niet voldoende had wortel geschoten.

In Engeland ging men ondertusschen snel vooruit op den goeden weg, zoodat het natuurlijk gevolg was, dat hoe langer hoe meer Engelsche paarden naar Frankrijk verkocht werden. Deze invoer verkreeg een zoo groote uitbreiding, dat in 1833 een aantal invloedrijke Parijzenaars zich vereenigden om een genootschap op te richten, ten einde de verbetering van het paardenras wederom in Frankrijk ingang te doen vinden. Aan het hoofd van dit genootschap stond een Engelschman, lord SEYMOUR, sedert vele jaren te Parijs woonachtig. De vereeniging ontving den naam *Jockey-club*; zij verkreeg weldra een zeer grooten invloed en staat thans nog aan het hoofd van de geheele beweging in Frankrijk op dit gebied. In betrekkelijk korten tijd heeft zij tot stand weten te brengen, dat de Fransche paarden niet meer voor de Engelsche onder deden en dat de invoer van paarden uit Engeland dan ook nagenoeg geheel opgehouden is.

Uiterst merkwaardig is het manifest der stichting van de *Jockey-club*, vooral als men bedenkt, dat deze vereeniging bij het groote publiek vrij algemeen beschouwd wordt, als zich slechts toe te leggen op het inrichten van wedrennen als publieke vermakelijkheid. Dit manifest luidt in hoofdzaak als volgt:

»De ondergeteekenden, getroffen door den gestadigen achteruitgang van de paardenrassen in Frankrijk, wenschen vurig door eene verbetering dezer rassen een nieuwe bron van rijkdom voor dit land te openen. Daarom hebben zij zich vereenigd om de middelen te beramen, die tot bereiking van dit doel zouden kunnen leiden.

»Het was hun niet moeielijk, de oorzaken van het kwaad op te sporen; één daaronder verdiende vooral de aandacht. Het gemis van aanmoedigingen voor hen, die volbloed-paarden fokken, heeft dezen tak van nijverheid sints langen tijd doen kwijnen en uitsterven; en toch zou voor een zoo volledig mogelijke ontwikkeling van dit bedrijf niets van grooteren invloed zijn, dan zulke aanmoedigingen.

„Dit bedrijf alleen kan aan Frankrijk de paarden verschaffen, die

noodig zijn, om dit land eenmaal te bevrijden van den tol, dien het op dit punt aan het buitenland betaalt. Daarom is de teelt van zuivere rassen op Franschen bodem het middel, dat de ondergeteekenden ter bereiking van hun doel noodig achten.

»Tegenwoordig gaat men op de stoeterijen van geheel willekeurige en verkeerde beginselen uit, terwijl een nauwkeurige studie van de in Engeland gevolgde methoden en de daar bereikte resultaten ons leert, dat het geheel voldoende is, voordeel te trekken van de daar opgedane ondervinding en de Engelsche methoden in Frankrijk in te voeren, zonder tijd en geld te verspillen met te trachten het beter te doen dan zij.

»Het is gemakkelijk, zich te overtuigen, dat de gunstige uitslag der Engelschen in dezen tak van nijverheid vooral toe te schrijven is aan den invloed der wedrennen, die, gevoed door volbloed-paarden, voortdurend het zuivere bloed op de inlandsche rassen overbrengen, zoodat, door deze nuttige en jaarlijks talrijker wordende kruisingen, allengs ook het inheemsche ras verbeterd wordt.

»Het zal niet gemakkelijk zijn, de bestaande vooroordeelen te overwinnen en algemeen meer belang aan deze wedrennen te doen hechten; doch het is niet te ontkennen, dat de publieke opinie in dit opzicht tot vooruitgang neigt. Er bestaat een algemeene behoefte, om aan de wedrennen meer aanmoediging te geven en onze vereeniging acht zich dan ook den tolk van alle verlichte personen op dit gebied, als zij verklaart, dat de wedrennen het voornaamste middel zijn, dat men gebruiken kan om het paardenras te verbeteren."

In overeenstemming met deze beginselen heeft de *Jockey-club* in de eerste plaats zorg gedragen, de belangstelling van het publiek voor de wedrennen op te wekken en zooveel mogelijk te doen toenemen. Het gelukte haar daardoor tevens de regeering over te halen, om hare prijzen talrijker en grooter te maken, terwijl tevens zij zelf een aantal der voornaamste prijzen stichtte. Zij verkreeg weldra een aandeel in het recht om wedrennen te houden, dat vroeger uitsluitend bij de administratie der stoeterijen berustte; weldra ging dit recht geheel op haar over en tegenwoordig regelt de *Jockey-club* en hare afdeelingen al de groote wedrennen van Parijs en omstreken, zoowel als vele elders in Frankrijk. Zij heeft de beschikking over de voornaamste prijzen, ook over die van den Staat en is daardoor eene groote macht geworden.

Op haar voorbeeld zijn elders in Frankrijk talrijke locale genoot-

schappen opgericht, waaronder dat van *Bordeaux* het meest beroemde is. Tevens zijn te Parijs genootschappen voor andere soorten van wedrennen, b.v. voor de *steeple-chase* (wedren met allerlei soorten van hindernissen), voor halfbloed-paarden, enz. ontstaan.

Het schijnbare doel van al deze vereenigingen is het instellen van vermakelijkheden en het geven van de gelegenheid tot spel en weddingschap. Maar het ware doel is de verbetering van het paardenras, in welk opzicht in betrekkelijk korten tijd een zeer merkwaardige vooruitgang bereikt is. De paarden van weelde, zooals wij die tegenwoordig kennen, vormen een ras, dat zijn ontstaan geheel aan deze bemoeiingen te danken heeft. Hetzelfde kan vrijwel van de jacht-paarden beweerd worden. Maar den grootsten invloed heeft de ras-verbetering uitgeoefend op de paarden voor het leger; in dit opzicht kan de gunstige werking der wedrennen moeilijk te hoog geschat worden. Daarnaast staat de minder snelle, maar veel uitgebreidere, verbetering van de gewone inheemsche paardenrassen. Want zoowel in Engeland als in Frankrijk is men er thans algemeen op uit, om, door kruising van de bestaande paardenrassen met de afstammeligen van het arabische volbloed-ras, de eerste allengs te verbeteren. Halfbloed- en kwartbloed-paarden vormen tegenwoordig in menige streek reeds de meerderheid en hunne meerdere voortreffelijkheid boven het oude ras is van algemeene bekendheid.

In navolging van het reeds genoemde engelsche *Stud-book* is in 1832 ook een fransch *Stud-book* aangelegd, onder het opzicht van eene commissie, waarvan de minister van landbouw voorzitter is.

Vatten wij het gezegde kortelijk samen, zoo bestaat het nut der wedrennen daarin, dat in verschillende landen van Europa groote zorg besteed wordt aan het aanfokken en zuiver houden van een ras van volbloedpaarden, van onvermengde arabische afkomst. Dit ras levert de renpaarden. Maar het levert daarenboven de dekhengsten voor de verbetering der inheemsche rassen. En aan deze, op de meest uitgebreide schaal uitgevoerde kruisingen is, zoo niet geheel dan toch in hoofdzaak, de snelle vooruitgang van het paardenras in Europa te danken.
